

Nro. 24.

A' FELS. R. TSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Mártiusnak 22-dik napján 1796-dik
esztendőben.*

B é t s.

Minekutánna a' Fels. Császár maga kedves testvér öttsének *Károly* fő hertzegnek nemtsak az alsó Rénusi Cs. Kir. ármadia, hanem minden Német Birodalombéli seregek kórmányát is *modo provisorio* által adta volna, a' közelebb múlt tsötörtökön le tette ő hertzégsege a' szokott hitet. A' múlt péntekről továbbra halasztatott az ármadiához való menetelésnek ideje, azonközben udvari tisztjei és tselédjei lassan lassan előre útnak indulnak. — Ugyan azon nap tartották az itt lévő keresztes dámák az udvari templomban, a' szentség ki tétele alatt, a' Kristus szenvedéseiről való elmélkedés közt szokott esztendei buzgó áhétatos-

A a

ságokat, holott mind a' Fels. Császárné, mind a' Kir. fő hertzeg asszonyok megjelentenek. — Cs. K. F. M. Lajtnant, *Ferdinánd* Würtembergi hertzeg hadi tármesterségre, *Sándor* Würtembergi hertzeg a' *Waldek* dragonyos regementjének, és *Bauer* a' Császár dragonyos regementjének Obersterjei és komendánsi Generál Majórságra emeltettek ő Felsége által.

Gr. *Clerfuyt* Feldmarsalt polgári jussal tisztelte meg *Frankfurt* Német Birodalombéli szabad városnak magistrátusa. Az ez eránt készített diplomának petsétes capsulájába 600 aranyot rekesztett, 's *Bétsi* ágense *Pilgramm* által a' múlt Tsötörtökön által adatta ő Excellentiájának.

A' múlt vasárnap délután két és három óra közt a' belső városban az úgy nevezett *Kolhmarkt* nevű úttzában tűz támadván nagy lármát csinált. A' fedele és az alatt lévő leg felsőbb szakalza a' háznak le égett, és ha meg nem akadályoztatták volna a' tüzet, a' szomszéd házakat is meg károsította volna.

Nagy Britannia.

A' Febr. 16-dikán tartatott Parlamentális gyűlésben azt tudakozta *Grey* úr a' hadi titoknoktól, mikor akarja a' rendkívül való hadi költségeket 's azokról való számadását a' Parlamentom eleibe terjelzteni? Erre a' kérdésre, *ügymond*, minapi békességes projectumomnak meg vetése ösztönöz engemet, és a' közelebb tartatandó gyűlésben másokkal együtt azt fogom sürgetni, hogy a' nemzet-finántziájának jelenvaló állapotja, nevezetesen a' jelenvaló gonosz haborúra tett költségek szorosán vizsgáltsanak meg, hogy ekként tudunkra lehessen, folytathatjuk e' azt továbbá is a' Status erejének meg erőltetése nélkül avagy nem? —

Egynéhányfzor említettük, az Angliában uralkodó kenyér és eleségbéli szükséget. Az ezt oko-

zott környülállásoknak és kútfejeknek meg vizsgálására ki rendeltetett commissióban azt mondotta *Lechmer* úr, hogy ezt a' rendkívül való szükségget nem az elztendő terméketlensége, hanem a' gazdag monopolistáknak, az az gabonával kereskedő kereftény zsidóknak fősvénységek okozta, mellynek súlyos terhét leginkább a' szegénység érzi. Ez a' monopolium pedig a' szántóvető földek árendába lett botsátatásoktól vette eredetét. Az árendások a' ki árendált földeket szegény parasztoknak adták mivelni, a' kik nemtsak nagy dézmát fizetni, hanem e' mellett minden földjök termését amazoknak óltsón adni kényszeritetnek; az árendások pedig nem szorúlván a' mindennapi pénzre, tárházaikat bétsukják, és tsak akkor nyitják fel, a' midön nagy nyereséggel el adhatják azokba rejtett eleségeiket. Erre való nézve szükséges vólna ezeket az árendásokat keményebb rántzba szedni.

Wilberforce úr a' *Febr.* 18-kán tartatott Parlamentális gyűllésben újobban keményen sürgette az *Assiento Tractátusnak*, az az, az Afrikai bóldogtalan szeretsenekkel való kereskedésnek, mint a' kereftény vallással, politikával, és a' természet jussaival egyátaljában ellenkező dolognak el törültetését. „El végzette, *úgymond*, a' Parlamentom 1792-dik elztendőben, hogy e' mostan folyó elztendőnek első napján bizonyosan el fogja ezt törteni; ez a' nap immár el múlt, és még is tart ez a' borzasztó kereskedés. Négy elztendő alatt 150000 Afrikai szeretsenek vitettek az Amérikai szigetekbe.

„Ezek közül a' bóldogtalan és a' baromi szolgálatot meg únt emberek közül, sok ezeren állottak a' Frantziákhoz, a' kik által előbbi szabadságokba vissza tétettek, 's félő, hogy végtére is mindnyájan fegyvert ne fogjanak ellenünk. Ugyan mit fognak a' jövő történeteknek irói szólnani, a' most élő két nagy nemzetnek le festésében; mellynek egyike függetlenséggel, szüntelen való

zenebonálkodással és emberek nyomorgatásával vádoltatván az Afrikai Szeretseneknek szabadságot ajándékozott; a' másika pedig a' vallás, erköltsi jóság, és igazság mellett való hadakozásnak ideje alatt is a' leg nagyobb kegyetlenségnek és igazságtalanságnak alkotmányát fenntartja “

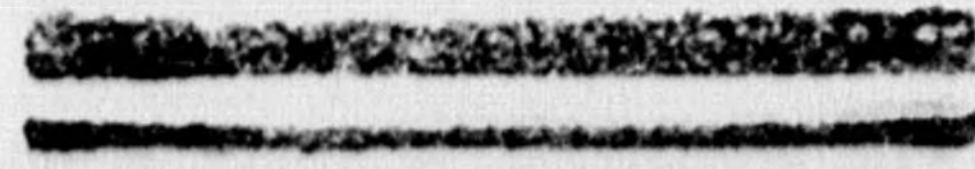
Mostan is nem kevesen találtattak a' Parlamentom tagjai közül ezen otsmány kereskedésnek partfogói. *Tarlton* Oberster úgy vélekedett, hogy a' jelenvaló hadakozás miatt lehetetlen volna e' dolgot meg változtatni. *Williám Yonge* azt mondta, hogy azoknak Afrikából való által vitetése nints most annyi kegyetlenséggel öfzve kötve, mint ennekelötte, és hogy az ő tulajdon tapasztalása szerént, sokkal rútabb szinekkal festett le ezeknek az örökös szolgáknak állapotjok, mint sem a' valóság vólt. Nem az ezekkel való kereskedés, hanem *Hughes Victor* ingerlette őket a' pártütésre. *Buxton* úr meg tzáfolta az ellenkezőket, azt mondván, hogy az emberiségnek jusaitól senki őket meg nem fozthattya kiváltképen egy olyan nemzet, a' melly maga is kedvelli a' szabadságot.

Pith minister is tóditotta *Wilberforce* igazságos projectumát, felettébb károsnak és veszedelmesnek lenni tartván, a' jelenvaló időben ennek a' kereskedésnek további folytatását, mellynek el törültetése által hajlandóbbak 's hivebbek fognak azok az örökös szolgák a' *Brittusokhoz* lenni. *Adair* úr felettébb tsudálkozott, hogy tsak egyetlen egy tagja is lehet a' Parlamentomnak, a' ki ezt az igazságtalan kereskedést védelmezi, tsak azért, mivel abból hafzna vagyon a' közönséges kasszának. *Fox* úr azt mondta, hogy eggyetlen egy érzékeny ember sem kívánhatja ezen kereskedésnek további fenn tartását. Mások is ki így ki amúgy szóllottak; végtére a' voksoznak többsége által diadalmat vett a' *Wilberforce* úr tanátsa, 's mindjárt akkor egy commissió rendeltetett ki azon tárgynak további meg vizsgálására, és azon módnak

fel találására is, a' melly leg alkalmatossabb lé-
lzen ezen kereskedésnek el törlésére.

A' Jó Reménység hegyének előbbi kormányo-
zója egész familiájával és sok személyekkel együtt
a' Portsmouthi kikötő helybe bé ment, helyette
Craig Generális tétetett ottan fő kormányozóvá.
Azon Fr. újságnak ki nyomtatója, a' ki a' Császár
és Fr. respublika közt végbe ment békességet hamis
hírt költötte, és ki terjesztette, még ekkorig sem
tudódott ki. A' melly *Bankó* leg több kárt vallott
e' miatt, 500 font sterlinget ígért jutalomúl a' ki
jelentőnek. Az admiralitas által készitetett és fel-
álatott telegraphus már is jó szolgálatot tészzen, u.
m. a' mellynek segítsége által negyed fél minutum
alatt 74 mélföldnire jelentést tehet, kiváltképen
azokra a' gyanús személyekre nézve, a' kik az
Országból ki menni akarnak. Egy Fr. nemesnek
a' fia bizonyos dolog végett *Párisból Londonba*
küldetett a' Directorium által, a' ki minekutánna
egynéhányszor conferentziát tartott vólna a' mi-
nisterekkel, ismét vissza indúlt *Párisba*. A' *Korki*
kikötő helyből 10000 fegyveres emberrel Améri-
ka felé ki indúlt flotta a' tengeri szélvezek által
okozott sok szerentsétlenségei után vissza tért a'
Plymouthi kikötő helybe (*Kork* Hyberniának, *Ply-
mouth* pedig Angliának nevezetes kikötő helyei) —
A' múlt hólnapnak 18-dikán jelent meg a' *Wallisi*
hertzeg asszony gyermek ágya után leg először
St. Jamesben a' királyi udvarnál tökéletes egés-
ségben.

Egy magános levélben következőképen feste-
tik le Angliának jelenvaló állapotja: „ Akármint
hánykodjanak, *úgymond*, most a' tengeri szelek,
akár mennyiszor akadályoztassák flottáinkat
Amérikába való utazásában, végtére tsak ugyan le
fognak tsendesedni, 's mindjárt akkor a' mi hajó
seregeink is útnak indulni. Hogyha a' Spanyolok
és Brittusok közt háború támad, egy olly flotta
fog a' tengerre ki repülni, mellyen egész Európa
el bámúl. *Pith* minister sem maga sem más ár-

nyékától meg nem retten, hanem tántorodás nélkül megy a' maga plánjának előre jól ki dolgozott útján, és ha 3 hólnapok alatt 60 millió font sterlingre léfzen szüksége, 8 nap alatt az egész summát ki állítja.

Batáviai Respublika.

Frisiában egymást üzi a' zenebona, allig szűnik meg az egyik már ismét a' másik következik. A' *Dumonceau* Fr. Generális által rendeltett nemzeti képviselők ismét le hányattak tiztségekből, a' kik életeknek bátorságos meg tartása végett a' tartományból is ki futottak. A' mint iratik emberi vér is ontatott ki ezen alkalmatossággal, és egy *Joha* nevű pap fel akasztatott. Az új repraesentánsok egy hirdetményt tétettek közönségessé, mellynek nevezetesebb tizkelyei a' következők. 1.) Minden személyek, a' kik Jan. 26-kikán érdemetleneknek találtatván a' nemzet bizodalma, tiztségeiktől meg foiztattak, de ők fegyver által nyitottak magoknak utat a' gyűllésre, haza árulóknak és a' nemzet majestását meg sértőknek lenni tartatnak. 2.) A' kik a' gyűllés tagjai és ministerek között engedelem nélkül el távoztak, és az első parantsolatra vissza nem térnek, nem méltók a' nemzet bizodalma, következésképen fogattassanak el. 3.) A' magokat erőszakosan képviselőkké tett személyek által el törültetett rendelések és parantsolatok előbbi valóságokra tétessenek vissza; a' Febr. 11-dik napjától fogva költek pedig törültessenek el. — 4.) Minden törvényesen választatott nemzeti gyűllés tagjai hivataljaikban meg erősítetnek 's a' t.

A' nemzeti Convent öfzve gyűllésére rendeltett palota épen úgy vagyon el készitve, mint a' *Párisi*, ez egyben különbözik attól, hogy a' külső tartománybéli ministerek számára készitett székek mellett a' nemzeti képviselők, vagy Convent tagjai feleségeiknek számokra is különös székek ké-

szitettek. *Valkenaer Leydai* Professor rendeltett a' *Madritti* udvarhoz való követségbe. — A' *Dordrecht* és *Rotterdami* gyülekezetek nem akarták eleinte a' tartománybéli adminisztrációról hozatott rendelést bé venni.

A' *Hágai* fő kormányfő avagy az úgy nevezetett Köz Rendek, a' kik 200 ezrendőnél tovább igazgatták ezt a' külömbkülömbféle viszonytagságokkal küzködött, de mindenkor diadalmaszkodott közönséges társaságot, e' folyó hólnapnak első napján gyüllöttek leg utólszor öfzve. Szökött gyülléseiknek házából mindnyájan azon palotába mentenek, a' hol a' nemzeti Convent leg elsőben öfzve gyült, bé iktatták ennek tagjait szép tzeremóniával, 's által adták nekik az eddig kezekben vólt hatalmat.

Ezen alkalmatossággal minden *Hágában* fekvő gyalog és lovas katonaság, sőt a' fegyveres polgárság is ki rukkolván, erős töltéssel töltötték meg fegyvereiket. Miért miért nem önnön magok tudják leg jobban. — Ugyan e' nap szenteltetett fel a' nemzeti vitorla is, és minden nemzeti hajókra 's épületekre fel függesztetett, egyfzersmind a' hajós komendánsoknak is meg parantsolatott, hogy az alattok lévő hajós legényeknek, egyen egyen fél ittze bort, egy fertály font dohánt 's 2 pipát offzanak ki. (e). Nemtsak most,

---

(e). *Talán egész Európában nints olly mértékben a' dohány füstel való élés, mint Hollandiában (dohány, deákúl herba nicotiana, tabacum, Linneus szerént hyoscyamus Peruvianus). Ezt a' plántát mintegy 170 vagy 180 ezrendővel ennekelötte egy Nicoti János nevü Portugaliai követ hozta Tabaco szigetéből, nevezetesen Floridából Európába, 's ugyan ő róla nevezetik herba Nicotiának, a' Tabaco szigetről pedig tabacumnak, tobáknak. Ottan ottan herba Mediceának is hivatik, azért, mivel az em-*

hanem minden következő esztendőekben meg fog ez a' nap, t. i. Márt. első napja innepeltetni, a' mellyen t. i. ezen respublikának új formába való öntetése elkezdődött. A' Convent gyűlése trombiták, dobok és ágyúk harsogása közt kezdődött el, a' polgári innep tartásra pedig Márt. 3-dika rendeltetett, mellyről ekként szól egy *Hágai* közönséges levél. “

Tegnap, u. m. Márt. 3-dikán fényes processio tartatott itten. Elöl a' tzeremónia mester ment, a' kit a' respublika tzimerének heroldusa ló hátton, a' több heroldusok pedig a' Hollandiai Fr. és Ámerikai vitorlakkal követtek; utánnok mentek egy tsupport Fr. hulzár gyalog és lovas Hollandiai seregek, minden jelen vólt hadi és hajós seregeknek tiztjei a' polgári corpusoknak küldötjei, a' nemzeti társaságoknak tagjai, fejér köntösben öltözött gyenge ifjak és leányok a' kik fejeken nemzeti övedzőket és koronákat, 's kezeikben zászlókat tartottak, 's patrióta énekeket dúdoltak. Utánnok sok édes anyák gyermekeikkel együtt, és öreg férjfiak vállaikon dárdákat viselvén ballagtak. A' *Batáviai* nemzeti Conventnek előülőjévé leg elsőben is *Paulus Péter* választatott, 's azon méltóságának tzimerével a' nemzeti övedzővel fel ékesitetett.

Austriai Belgium.

Brüsszelből Fdbr. 25-dikén. Tegnap előtt egy embert fogtak itt el, a' ki a' requisitio alá vetett ifjaknak keresztelő tanúbizonyság leveleket megváltoztatván, vagy vénebbekké, vagy ifjabbakká tette, mintsem a' valóság vala. — Az itt lévő idegenek el fogattatnak, a' ki azon szin alatt hogy

---

lített Nicot leg elsőben is az akkor élt, és a' Medicea hertzei házból születet Fr. királyné kertében plántálta azt el.

ők által szökött katonák légyenek, imitt amott vándorlanak, és sok törvényteleniséget vívnek végbe. —

A' *Dylei* osztály fő kórmányszékje minden előbbi tiszttviselőknak meg parantsolta, hogy 10 nap alatt minden írásaikat, documentumjaikat, actaikat, registrumjaikat és leveles táraikat általadják. A' *Gemmapei* zenebonálkodók meg vizsgálására ki rendeltetett katona commissió *Loupoigne* Károly vezérjeket és *Chantinét* a' *Willersi* apáturságnak igazgatóját halálra ítélte, és mivel magokat kezére nem keritheti, képeiket akasztatta fel a' közönséges piatzon fel állítatott akasztófára. E' mellett a' nevezett apáturak klastromába erős katona őrizetet helyheztetett, a' melly minden onnan ki's oda bé menő személyeknek neveiket szorgalmatossan fel jegyzeni tartozik. — Minden városunknak kapui ma bé zárattak, és ki menni senkinek sem, bé menni pedig mindennek szabad. Az itt lévő katona őrizet fegyverben áll, minden úttzákön fel's alá járkálnak a' katona vigyázatok, és mivel sok gyanús személyek tapasztaltattak itt lenni, házanként kerestetnek.

Frantzia Ország.

Az assignáták az az, papiros pénz műhelyének és sajtójának meg égetésekor egy valaki ezt az epitáfiumot avagy fejfa irást készítette temetésére :

Après avoir de mon destin

Emerveille le fou, le sage

C'en est donc fait, je gis enfin

Dans ce modeste sarcophage.

Je sus enrichir avec rien,

Un peuple rempli de courage;

Il triompha par mon moyen:

Cependant sans cesse on m'outrage;

Des méchans l' éprouvai la rage,

Je fus chère au bon citoyen,

*Ma vie a fait beaucoup de bien,
Et ma mort en fit d' avantage.*

az az:

(Minekutánna éltem által a' böltseket, és a' bolondokat almélkodásra indítottam volna, oda vagyok, 's végtére siromban nyugfzom. Semmi által meg gazdagítottam azt a' bátor nemzetet, a' melly általam diadalmaskodott. Még is mindazáltal szüntelen motskolnak engemet. A' rossz indulatúak kegyetlenkedtek ellenem, a' jók pedig szerettek. Sok jót szerzett az én életem, de sokkal többet a' halálom).

A' Directorium parantsolatjára néleány gyűlés házak, mint p. o. a' Pantheonban, a' *Feydeauxi* úttzában lévő komédia ház, és a' Sz. András temploma bé lzegeztettek, minekutánna ki nyilatkozott volna, hogy az azokban gyűlni szokott társaság tagjai, rész szerént Rojalisták, rész szerént Jakobinusok 's több efféle emberek vóltak, mindnyájan a' respublika constitutiójának veszedelmére igyekeztek, és az idegenekkel is leveleztek. — A' gyűlés házakban találtatott írásaik el petséltettek, 's meg vizsgáltságokra egy különös commissió rendeltetett. A' Directorium ekként nyilatkoztatta ki önnön magát ezen gyűlések eránt: két rendbéli polgárok lehetnek, *úgymond*, a' respublikában, vagy barátjai vagy ellenségei az 1795-diki constitutiónak; a' ki nem hív republikánus, Rojalistának és a' Haza ellenségének tartatik.

A' *Wendei* háborúnak, a' melly 1793-dik esztendőtol fogva ifjat öreget, asszonyokat és gyermekeket mind öfzve vévén, 600000 embert eméltett meg, a' leg vitézebb és fortélyosabb vezérek sem vethetnek véget. A' *Chouansok* gyakorlott kegyetlenségek által annyira elrettentették a' respublika constitutióját bé vett föld népét, hogy

emlékezetektől is szaladnak (f). Ők ugyan rendszeren hadakozni nem tudnak, de annyival veszedelmesebbek az ellenek hadakozóknak, a' kikre orozva szoktak rohanni a' sűrű erdőkből és kőszikláknak barlangjaiból.

Némellyek kételkednek *Stoflet* agyon lövetéséről azon okból, hogy az illy híres embert nem mindjárt szokták agyon löni, hanem elsőben mindeneket szorosán ki tudakoznak tőle. Ellenben úgy olvassuk a' *Párisi* hivatalbeli tudósításokból, hogy ő igen keveset beszéllett a' katonai commissió előtt a' maga másokkal való egyességéről és levelezéséről; azt mondotta, hogy ő a' király mellett hadakozott akár ki légyen is az; hogy azért fogott újobban fegyvert, mivel a' vele kötött békesseges alkunak tikkelyeit bé nem tellyesítették a' nemzeti képviselők. — Igen rövid szententzia mondatott ellene, 's tsak ebből állott: A' hadi commissió következő személyeket ítelt halálra: *Stofletet* a' ki szűletésére nézve Lotharingus, *Lunnevillei*, 44 esztendő ember, ennekelőtte katonai, most pedig a' *Wendei* pártosoknak fő vezérjek vólt, 's ő rajta kívül 3 mellette lévő tiszteket.

Duncan Generális, a' ki ennekelőtte a' *Wendeisták* ellen küldetett hadi népnek fő vezérje vólt, hanem a' respublikához való hiveségtelenséggel vá-

(f.) A' Chouán névnek eredetéről sokféle értelemben vagynak a' tudósok. Tulajdonképen azt a' *Levántai* magot téfzi, mellyből a' karmazsin szín festéket készitik a' festők. — Egy *Bambergi* tudós ezen régi *Német* szótól *Chuan*, az az, vitéz és bátor férfiú, vonnya le annak eredetét, 's azt mondja, hogy ezek a' szók *Kühn* és *Kühnheit* a' régi *Chuan* és *Chuanheiti* *Német* szóktól jöttek. Ezen értelmét egy ennekelőtte 1000 esztendővel élt *Ottfried* nevű vers írónak *Bambergában* lévő *manuscriptumából* próbálja, a' ki is ekként festi le a' régi *Németeket*:

doltatván a' guillotine mettző késének el kerülésére onnan el szökött, és most *Helvétziában* múlat, egy fontos irást adott ki a' *Wendei* hadakozásról, mellyből ki tettzik, hogy a' *Roberspiere* kegyetlen uralkodása és az akkori *Jakobinusokból* állott *Convent* okozták légyen azon háborút. — — Nem tsak a' *Wendei* osztály, így szól a' neve-

---

Sie sint sosama Chuani   *Selb so thie Romani*
In Felde ouh in uualde   *So sint sie sama balde*
Ribiduam ginuagi   *Jo fint ouh filu Chuani.*

az az:

(Épen olly bátrak a' *Németek* mint a' *Romaiak*, és sem a' mezőben, sem az erdőben meg nem rettennek. — — *Kintsek is elegendő* vagyon, *vitéz hadakozók is*).

Úgy de *mitsoda egygyesége* vagyon a' máj *Fr. Országi Chouan* nevezetnek a' régi *Chuan Német* szóval? Igen sok. Tudjuk a' régi *históriákból*, hogy az ötödik században sok ezer *német familia* ki költözvén hazájokból *Kis Britannianak* tengerre fekvő részében, holott a' *mostani Chouansok* laknak, telepedtek le, és a' *mezőkben's erdőkben* lakozván, kevés *egygyességek* vólt a' több *Fr. Országi lakosokkal*, illyenképen régi *nemzeti nyelveket* is megtartották. *Oberlin Straszburgi* hires *Professor*, a' ki a' régi *Német nyelvben* igen jártas *költés* vólt, egy különös munkájában a' régi *német és mostani Chouan nyelvek* közt való nagy *egyenlőséget* szépen meg mutatta. Ennek-előtte 12 *esztendővel* egy *Fr. regiment* feküdt *Straszburghban*, melly *töbnire alsó Britannusokból*, avagy *Chouansokból* állott, és a' *melynél lévő tisztek* igen könnyen meg tanúlták a' *Német nyelvet*, holott a' *Fr. Országban* születtek és neveltettek soha sem tanulhatták meg igazán.

---

zett Generális, hanem a' *Mainei* és *Loirei* osztályoknak fele is porrá égettek; 11 osztályokban sok királyt kívánó és jól organizált seregek vagy-nagynak, a' parasztok királyokért és vallásokért hadakoznak, 's annyira hozzájuk ragaszkodtak, hogy készebbek magokat agyon lövetni, mint csak egyfizer ezt kiáltani: *Éljen a' republika!* Maga a' Convent okozta a' Wendeistáknak és Chouán-soknak feltámadását. *Rosignol* Generális azt igér-vén a' Conventnek, hogy ő *Wendét* ki tisztítja, tökéletesen meg tartotta a' maga paroláját, 1793-dik esztendőben October hólnapjában, a' Convent végzése szerént egészlen fel égettette a' *Wendei* helységeket, és még csak a' patrióta közönségeknek sem kedvezett. — A' szegény lakosok a' *Ligerisen* túlt táborozott Rojalista ármádiához mentek által, nemcsak magok, hanem feleségeik, gyermekeik, véneik és kisdedeik is, minekutánna minde-nektől meg folytatván csaknem éhel halásra jutot-tak volna 's a' t. “

Olasz Ország.

A' Sz. Pápa betses élete nagy veszedelemben forgott a' múlt hólnapban. Szokása szerént a' vaticanumban lévő Sz. Péter templomába akar-ván menni, hirtelen eleibe szökött egy ember, mes-teriségére nézve fördös, 's lábai eleibe borulván, mint valamelly örült ember ekként szóllott: Szen-tséges atyám! sem örült, sem részeg ember nem vagyok; mentse meg betses életét a' haláltól, mi-vel nem mellze ide két magát el rejtett ember vár-ja töltött fegyverrel. Leg ottan nagy lárma tá-madt. Ő Szentsége nemcsak meg nem rettent, sőt mindjárt akkor meg fogatván azon embert, a' templomba bé ment, 's szokott áhétatosságának végzése után vissza tért lakó palotájába. Minden reá következhető veszedelmeknek el háritására eret nyitattak rajta udvari orvosai. A' fent ne-vezett ferdős az *Engelsburgi* tömlötzbe tsukatott, 's már egynéhányszor kérdőre is vonatott, de még

eddig semmi egyéb ki nem sült, hanem hogy az ő beszédet egy *Vaticanumi* pap is igaznak lenni állította. Egy későbbi Olasz Országi tudósításból olvassuk, hogy ez a' fördös *Deodati Sándor*-nak neveztetik, *Római* lakos, elméjében egészen egészséges, és minden további nyomozásoknak alkalmatosságával adott feleleteiből ki sült legyen az, hogy ő maga leselkedett a' Szent Pápa élete után. —

A' *Majlandi* levelek által azt a' hirt vettük, hogy Márt. 2 első napjain éjjel nappal mind ott, mind az egész *Lombardiában* szüntelen esett a' hó, és hogy ez a' nem várt idő változása miatt rendkívül sok betegek vagynak és sokan is halnak.

Apródonként a' *Génuaiak* is tapasztolják a' Frantziákkal való barátságoknak keserű gyümölcset. Márt. 15-dikén egy oda érkezett Fr. nemzeti képviselő hivatalbéli jelentést tett arról a' Tanátsnak, hogy mind az eddig ott volt Fr. minister *Villárs*, mind a' Consul hivataljaiktól megfosztattak; hogy néhány időktől fogva észre vette a' Fr. respublika a' *Génuai* kormányfőnek magamaga eránt való indulatját, és hogy a' szerént fogja rendelkezéseit intézni. A' Fr. nemzeti képviselőnek ezen maga ki jelentése igen nagy szeget ütött a' Tanáts és a' lakosok fejébe, értékre esvén, hogy azon képviselő minden Olasz Országi Frantzia ármadiánál lévő kormányozó vezérekhez sebes postákat küldött. Azóltától fogva közönséges áhétatosságra való órákat rendelt a' *Génuai* Tanáts, kétséggel ha világosan nem is, de halkan ekként imádkoznak a' szegény lakosok: *Uram szabadíts meg minket a' gonosz Fr. nemzet-től.* Mindjárt azon napnak estéjén 18. ostromló ágyúkkal és munitzióval meg terhelt hajók futottak bé a' *Vídói* kikötő helybe, és harmad nappal azután erőszakkal kívánta *Masséna* Generális a' *Szavónai* erősségbe való bé botsátatását.

Gaultier Fr. Generál kvártély mester az egész Fr. ármadiának kordonját meg járta, 's mindenütt

készületre való parantsolatot adott ki. — *Pietrából* iratik, hogy a' *Génuai* földön taborozó Frantziák 60000 főre fognak Izaporitatni, és 4 különböző oldalon rontani bé a' *Pedemonti* hertzségbe. Ellenben a' Cs. Kir. armádiához is sok lovas és gyalog seregek, és 40 nagy kaliberű, az az, tagas tsőű ágyúk jutottak *Paviába*.

Salicetti polgár, a' ki ennekelőtte követséget viselt, hanem *Roberspiere* meg bukkanása után hivataljától meg fosztatván, futása által kerülté el a' guillotinét, vissza ment Fr. Országba, és hadi commissáriusnak rendeltetett az Olasz Országi armádiához.

Az *Onegliai*, *Loanoi* és *Stalanellói* hertzségekre, mellyeknek örökös urok a' *Szárdiniai* király, hanem már egynéhány esztendőktől fogza a' Frantziák körme között nyögnek, 500000 liver hadi sattsot vetettek, a' melly summát kész pénzel le nem fizethetvén a' szegény lakosok, olajjal elégitik ki őket. *Szavonába* egy katona köntössel meg terhelt hajó küldetett Provinciából; sok Frantzia katonák a' *Génuai* parasztoknak adták el új köntöseiket, 's midőn *Masséna* Generális által e' miatt kérdőre vonattak volna azt felelték, hogy ők ezt az Austriai katonák bosszúságára miveltek, hogy ekképen akár elevenen, akár holtan essének kezekbe, semmi pénzt érőt ne vonhassanak le rólok. Az Olasz Országi armadiánál reducáltatott, és hazájokba vissza menni akart tisztek ellenkező parantsolatot vettek, és ennekutánna mintegy tartalék forma corpust fognak formálni, 's apródonként ismét hadi hivatalba helyheztetni.

* * *

Azok az Erd. Olvasóim, a' kiknek nem postán, hanem más alkalmatosságokon küldöttem meg a' Magy. Almanakot következő érdemes uraktól kérjek ki azokat: *Balasa Gyarmaton* Posta Expeditor úrtól Nro. 127. 147. 200 454. 501. 511.

Debretzenben a' Ref. collegium Bibliothecarusától 6. 26. — *Egerben* Sötér Antal Postamester úrtól 114. 262. 263. 266. 267. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 516. 607. — *Ketskeméten* Wolf József Postamester úrtól: 25. 43. 74. 75. 91. 154. 181. 510. — *Léván* Lovas Lázló könyvkötő úrtól: 518. 540. 541. 640. — *Lossontzon* T. Babarik Ferentz úrtól: 317. 336. 599. — *Miskóltzon* Titt. Benkő Sámuel Doctor úrtól: 71. 93. 198. 502. 513. 514. 604. 625. 637. 638. 639. 643. — *Nagy Károlyban* P. Hannulik Professor úrtól: 4. 38. 67. 70. 78. 79. 94. 102. 106. 197. 402. 494. 621. — *Nagy Kállóban* T. Fazekas György Prédikátor úrtól: 65. 143. 150. 166. 178. 179. 192. 515. — *Nagy Váradon* Rettegi Zsigmond úrtól: 24. 52. 64. 83. 86. 87. 100. 137. 153. — *Nyitrán* T. P. Kelle Leopold úrtól: 216. 218. — *Rosnyón* Titt. Császár András úrtól, vagy attól, a' kire kioltásokat bizni fogja: 309. 312. 314. 321. 328. 329. 330. 600. 613. 614. 615. 635. — *Szegeden* Titt. Vedres István Földmérész úrtól: 450. 468. 469. 470. 471. 472. — *Székesfejérváron* Lang Ágoston könyvkötő úrtól: 7. 56. 88. 142. 186. 187. 199. — *S. A. Újhelyben* Tiszt. Katona Zsigmond, úrtól: 2. 54. 115. 116. — *Ungváron* Titt. Fekete Imre Director úrtól: 337. 429. 430. 434. 435. 437. 439. 443. 447. — En ugyan már az itt feljegyzett helyekre mindenüvé le küldöttem a' nyomtatványokat, még lehet mindazáltal, hogy még eddig is le nem mentek mindenüvé, azért is szükség egy kevés békességes türéssel lenni. — Úgy esett értesemre, hogy minekelötte Welszprémi könyvkötő *Baumeister* uramnak megírtam volna, kiknek oltogassa ki a' hozzá küldetett Almanakokat, már mások kész pénzen azokat meg vették. Mihelyt valamelly jó alkalmatosságom leszen, azonnal el nem mulatom ott helyben, és körülbelöl lakó Érd. Olvasóimnak is meg küldeni.